

Raadsvoorstel

Onderwerp : Achterhoekse aanpak wonen, welzijn en zorg
Portefeuillehouder : T.M.M. Kok en J.C. Wikkerink
Thema Raadsprogramma : 1. Leefomgeving en Wonen en 3. Sociaal Domein

Global Goals

Aan welke Global Goals wordt bijgedragen:

Beslisapunten

1. Het Achterhoeks Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035 vast te stellen;
2. Kennis te nemen van het afsprakenkader ouderenhuisvesting Achterhoek;
3. Kennis te nemen van de Regionale afspraken evenwichtige verdeling huisvesting urgente aandachtsgroepen Achterhoek.

Waarom dit besluit nemen

De Achterhoek staat voor grote uitdagingen op het gebied van wonen, welzijn en zorg. Door vergrijzing, een toenemend aantal kwetsbare inwoners en personeelstekorten in de zorg is een regionale aanpak noodzakelijk. In de Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035, werken gemeenten, provincie, woningcorporaties en zorg- en welzijnsorganisaties samen om de uitdagingen aan te gaan en oplossingen te bieden. Omdat het hierin gaat om inwoners in een kwetsbare positie, regelt dit gezamenlijke plan niet alleen het wonen in de goede omgeving, maar ook de voor deze doelgroepen passende welzijns- en zorgvoorzieningen. Uiteraard is de invulling daarvan op het lokale niveau nodig.

Wat is het bestaand beleid c.q. kader?

Op dit moment is er geen Achterhoekse Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg. De gemeente Aalten heeft een wonen en zorg paragraaf in de Woonvisie en een wonen en zorg opgave in de nota Sociaal Domein.

Argumenten

1.1 Verdeling van (woon)zorgvoorzieningen

Om hiertoe te komen zijn de kenmerken van de bijzondere aandachtsgroepen beschreven, waarna er ook aantallen inwoners in onze regio aan zijn toegevoegd. Ouderen zijn hierin meegenomen. Dit maakt het mogelijk om een zo goed mogelijke inschatting te maken van de in onze regio noodzakelijke woon- welzijns- en zorgvoorzieningen. De noodzaak hiervoor ligt in een toename van inwoners in deze doelgroepen en een grote druk op zorgvoorzieningen.

1.2 Spreiding van woonvormen voor aandachtsgroepen

Door nieuwe woonvormen voor aandachtsgroepen regionaal te spreiden, voorkomen we overbelasting in bepaalde gemeenten en zorgen we voor een evenwichtige verdeling van de beschikbare capaciteit.

Door middel van een groeimodel willen we komen tot een zogenaamde fair share verdeling, waarbij de zo mogelijk ook rekening houden met (her)huisvesting in de vetrekgemeente.

1.3 Gemeenschappelijke kennisontwikkeling en leren van elkaar

Gemeenten in de Achterhoek kampen met vergelijkbare knelpunten, zoals vergrijzing, een tekort aan betaalbare woningen en een tekort aan zorgpersoneel, waaronder huisartsen. Door samen te werken, kunnen we deze knelpunten effectiever aanpakken en van elkaar leren door best practices te delen en gezamenlijk oplossingen te ontwikkelen.

1.4 Gezamenlijk zorgen voor de juiste randvoorwaarden:

- Woningbouw: regionale afspraken over woningbouw dragen bij aan voldoende woningen en bouwlocaties in de Achterhoek, afgestemd op de behoeften van de inwoners.
- Gezonde en passende leefomgeving: de juiste woonruimte op de juiste plek, passend bij het voorzieningenniveau in een zorgzame buurt en het mogelijk maken van ontmoeten en stimuleren van bewegen dragen bij aan een prettige leefomgeving.
- Zorg en welzijn. De combinatie van goed wonen en voorzieningen in de omgeving stelt inwoners in staat om zo veel als mogelijk zelfstandig te blijven wonen. Met efficiënt inzetten van aanvullende zorg, kunnen we dit ook bereiken.
- Financiën: regionale afstemming helpt bij het effectief inzetten van financiële middelen, subsidies en het vergroten van de slagkracht in samenwerking met provincie en Rijk.

1.5 Afstemming met zorgkantoor en andere regionale spelers

Regionale afspraken bevorderen de samenwerking met het zorgkantoor, zorginstellingen, welzijnsorganisaties, woningcorporaties, ontwikkelaars en andere regionale spelers.

1.6 Afstemming met en aanvullen op IZA en GALA

Een regionale aanpak op wonen-, welzijn- en zorg draagt bij aan betere afstemming met landelijke akkoorden als Integraal Zorgakkoord (IZA) ofwel Regioplan Achterhoek en Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

2.1 Aanleiding in regionale Woonagenda

Op 23 februari 2023 stelde de gemeenteraad de regionale Woonagenda vast. Hierin is opgenomen dat de huisvestingsopgave voor onder meer ouderen zo omvangrijk is, dat we onze aanpak hierop regionaal moeten afstemmen. Onderdeel van deze aanpak is het vastleggen van onze ambitie voor het aantal benodigde woningen voor ouderen in de komende jaren, en het vaststellen van heldere en eenduidige definities zodat iedereen weet waar hij aan toe is.

We komen met dit afsprakenkader tegemoet aan de richtlijnen vanuit het Rijk en de provincie. Zij hebben alle regiogemeenten gevraagd om de urgentie van de huisvestingsopgave voor ouderen te erkennen en hierover regionaal afspraken vast te leggen. Het afsprakenkader is opgenomen in de herziening van de Achterhoekse Woondeal.

2.2 Het afsprakenkader ouderenhuisvesting is uitvoering van de Achterhoekse aanpak

De afspraken over de ouderenhuisvesting vallen binnen de door de raad vastgestelde kaders en zijn daarom ter kennisneming voor de raad bij de stukken gevoegd.

3.1 Een thuis voor iedereen

Vanuit het Rijksprogramma 'Een thuis voor iedereen' ligt er een opdracht om voor een evenwichtige verdeling van de huisvesting van aandachtsgroepen tussen gemeenten in de regio te zorgen. De Wet versterking regie volkshuisvesting (2^e kamer aangenomen 03-07-2025) maakt onderscheid tussen de wettelijke urgente aandachtsgroepen en overige aandachtsgroepen. Met urgente aandachtsgroepen bedoelen we het deel van de mensen uit de aandachtsgroepen waarvoor het verkrijgen van huisvesting dringend noodzakelijk is en die daarbij hulp nodig hebben. Het gaat hier om kwetsbare inwoners die wegens het gebrek aan huisvesting ook op andere levensgebieden in de knel komen of hierdoor langer dan nodig in een instelling of opvang verblijven. Deze woningzoekenden worden door een aanpassing van de Huisvestingswet 2014 als verplichte urgentiecategorieën opgenomen, waarmee zij voorrang krijgen bij de toewijzing van woonruimte. Daarvoor maken we regionale afspraken.

3.2 De Regionale afspraken evenwichtige verdeling huisvesting urgente aandachtsgroepen Achterhoek valt onder uitvoering van de Achterhoekse aanpak en is uitvoering van de Wet
De afspraken over de evenwichtige verdeling volgen uit de Wet en zijn een collegebevoegdheid en deze zijn daarom ter kennisneming aan de raad bijgevoegd.

Kanttekeningen

- 1.1 De Wet Versterking regie volkshuisvesting is nog in procedure. De Wet is op 03-07-2025 aangenomen door de Tweede Kamer en moet de Eerste Kamer nog passeren.
- 1.2 De val van het kabinet en daaropvolgende verkiezingen en kabinetsformatie zorgt voor onzekerheid bij het Rijk.
- 1.3 De uitvoering vraagt om intensieve samenwerking en afstemming tussen diverse partijen. Er is een risico op vertraging bij onvoldoende betrokkenheid.

Is er draagvlak voor dit besluit?

De 8RHK Ambassadeurs Thematafels Wonen en vastgoed en De gezondste regio hebben opdracht gegeven voor het opstellen van het Achterhoekse Plan van Aanpak Wonen, Welzijn en Zorg 2025-2035.

Het gehele proces is begeleid en inhoudelijk voorbereid door een regionale werkgroep. Deze werkgroep bestond uit vertegenwoordigers van zorg- en welzijnsorganisaties, woningcorporaties, de provincie Gelderland, de gemeenten, 8RHK Ambassadeurs en bureau RUIMTEVOLK. Er is een verkenning uitgevoerd met een regionale analyse van wonen, welzijn en zorg. Er zijn diepte-interviews gehouden met organisaties op het gebied van wonen, welzijn en zorg.

Participatie inwoners en betrokken organisaties:

- Juli 2024. Een eerste regionale bijeenkomst plaats met diverse betrokken partijen en vertegenwoordigers van inwoners.
- December 2024. Bespreking 1e conceptversie van het plan in een gecombineerde Thematafel Wonen en Vastgoed.
- Januari 2025. Werkconferentie van Netwerk Ouderen en Veerkracht Achterhoek (NOVA).
- Maart 2025. Informatie aan de Achterhoek Raad over de belangrijkste punten van de conceptaanpak en de Raad heeft hierop feedback gegeven.
- April 2025. Tweede regionale bijeenkomst met een brede vertegenwoordiging van organisaties en inwoners.

Het plan sluit aan bij het VN-verdrag door in te zetten op toegankelijke woningen, inclusieve buurten en passende ondersteuning voor mensen met een beperking.

Wat zijn de financiële consequenties van dit besluit?

De Achterhoekse aanpak wonen, welzijn en zorg heeft voor de gemeente geen directe financiële gevolgen.

Hoe en met wie wordt er gecommuniceerd over dit besluit?

De thematafel Wonen & Vastgoed van de 8RHK ambassadeurs zorgt voor bijgevoegd persbericht.

Wat gaat er gebeuren na dit besluit?

De uitvoering loopt van 2025 tot 2035. Jaarlijkse monitoring via de Achterhoek Monitor en evaluatie via de thematafels zorgen voor bijsturing.

De stuurgroep stelt samen met de werkgroep een gezamenlijk uitvoeringsprogramma 2025 t/m 2027 op. Dit programma concretiseert de acties die voortvloeien uit de aanpak, wijst actiehouders aan en zorgt voor een heldere planning en monitoring. De voortgang van de uitvoering wordt nodig besproken op beide thematafels: Wonen en Vastgoed en De Gezondste Regio. We zoeken hierin een logische koppeling en cyclus, en laten dit bijvoorbeeld gelijk oplopen met de uitvoering van de Regionale Woonagenda, Woondeal en Regioplan Achterhoek (Integraal Zorg Akkoord).

Bijlagen

1. Achterhoekse aanpak wonen, welzijn en zorg;
2. Afsprakenkader ouderhuisvesting Achterhoek;
3. Regionale evenwichtige verdeling huisvesting urgente aandachtgroepen Achterhoek;
4. Concept persbericht regionale aanpak wonen, welzijn en zorg.

Aalten, 25 november 2025

Burgemeester en wethouders van de gemeente Aalten,

drs. A.J.M. Gildhuis
secretaris/algemeen directeur

mr. A.B. Stapelkamp
burgemeester